

Odbor za razvoj

2015/2112(INI)

10.9.2015

MIŠLJENJE

Odbora za razvoj

upućeno Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

o putu prema novom međunarodnom sporazumu o klimi u Parizu
(2015/2112(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Anna Záborská

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da su u posljednjem 5. izvješću o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) izneseni dokazi o nedvojbenom zagrijavanju našeg klimatskog sustava i da su ljudske aktivnosti glavni uzrok klimatskih promjena zabilježenih od sredine 20. stoljeća; naglašava da klimatske promjene predstavljaju snažnu prijetnju za zemlje u razvoju, a naročito za najslabije razvijene zemlje i male otočne zemlje u razvoju; ističe da su emisije stakleničkih plinova koje proizvode zemlje u osjetljivom položaju neznatne te da navedene zemlje stoga nisu odgovorne za stanje s kojim su suočene; poziva da se u sporazumu iz Pariza posveti snažna pozornost podupiranju mjera za prilagodbu i ublažavanje u najslabije razvijenim zemljama i malim otočnim zemljama u razvoju s pomoću prijenosa tehnologije i financiranja uz stavljanje naglaska na iskorjenjivanje siromaštva, smanjenje nejednakosti i povećanje održivosti;
2. naglašava da će klimatske promjene biti prepreka ispunjenju ciljeva održivog razvoja i da će se neispunjenjem cilja da se globalno zagrijavanje ograniči na manje od 2°C dogovorenog na Konferenciji o klimatskim promjenama u Kopenhagenu ugroziti razvojna postignuća, pri čemu treba voditi računa da će se zagrijavanjem od 2°C nanijeti znatna šteta okolišu i zajednicama te proizvesti znatni gubici i uzrokovati rizik od produbljivanja postojećih ranjivosti koje vode do sve dubljih humanitarnih kriza;
3. usmjerava pozornost na nedavno Izvješće Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) o odstupanjima u razini prilagodbe kojim se procjenjuje da će troškovi prilagodbe na klimatske promjene samo u Africi porasti na 50 milijardi USD godišnje do 2050., čak uz pretpostavku da će se nastojanjima međunarodne zajednice tijekom 21. stoljeća globalno zagrijavanje zadržati ispod 2°C; smatra da, čak ako se ostvari sva isplativa prilagodba, i dalje ostaje „preostala” šteta za koju prilagodba više nije moguća; priznaje da će takva preostala šteta udvostručiti troškove prilagodbe u razdoblju 2030. – 2050.;
4. upozorava na vezu između emisija stakleničkih plinova, klimatskih promjena i neuobičajenih vremenskih uvjeta te pojave i težine elementarnih nepogoda, degradacije tla, prehrambenih kriza, sve teže dostupnosti pitke vode, migracijskih tokova i sukoba velikih razmjera; napominje da te pojave nepovoljno utječu na globalne napore za postizanje ciljeva održivog razvoja i imaju znatno veći utjecaj na siromašnije i ugroženije skupine;
5. inzistira na tome da je na konferenciji COP 21 u Parizu potrebno uspostaviti sustav obračunavanja emisija stakleničkih plinova kako bi se zajamčila transparentna i mjerljiva provedba nacionalnih doprinosa;
6. naglašava da je, kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova u zemljama u razvoju, potrebno uspostaviti mehanizme kojima bi se povećala upotreba obnovljivih izvora energije te poboljšala energetska učinkovitost i upotreba industrijskih resursa s nultim ili niskim ugljičnim otiskom;
7. ističe krajnju potrebu za jačanjem kapaciteta prevencije, otpornosti, smanjenja rizika od

elementarnih nepogoda te prilagodbom u zemljama u razvoju; poziva na to da ti izazovi budu glavni prioritet u okviru politika infrastrukture, urbanizacije, poljoprivrede i ulaganja te da se razvijaju potrebne tehnologije za borbu protiv klimatskih promjena;

8. napominje sa zabrinutošću da je 166 milijuna osoba bilo primorano napustiti svoje domove zbog poplava, snažnih oluja, potresa i drugih nepogoda u razdoblju od 2008. do 2013.; skreće posebnu pozornost na činjenicu da zbivanja povezana s klimatskim promjenama u nekim dijelovima Afrike mogu doprinijeti intenziviranju izbjegličke krize u Sredozemlju; žali zbog činjenice da još uvijek nije priznat status klimatskih izbjeglica, čime se otvara rupa u pravnom sustavu koja utječe na žrtve koje ne mogu dobiti status izbjeglica;
9. naglašava važnost jačanja obnove nakon elementarnih nepogoda i podsjeća na potrebu uspostavljanja mehanizama proporcionalnih gubicima i štetama prouzročenima klimatskim promjenama i elementarnim nepogodama u zemljama u razvoju;
10. ustraje u tome da bi razvijene zemlje i zemlje u razvoju zajednički trebale poduzeti napore usmjerene na borbu protiv globalnih klimatskih promjena, uzimajući u obzir načelo zajedničke, ali diferencirane odgovornosti; naglašava da se EU mora više posvetiti izradi pravno obvezujućeg međunarodnog sporazuma u kojem sudjeluje što je više moguće zemalja, uključujući zemlje koje su odgovorne za najviše emisija, a kojim se jamči povećanje napora za ublažavanje stanja i prilagodbu; smatra da bi se inovativnim izvorima financiranja, na primjer utvrđivanjem cijene ugljika za međunarodni promet i raspodjelom prihoda od poreza na financijske transakcije, pomoglo u zadovoljavanju sve većih financijskih potreba za klimatske aktivnosti na globalnoj razini;
11. poziva na usmjeravanje koncentriranih napora protiv gomilanja obradivih površina, i to promicanjem zadovoljavajućih zaštitnih mjera za sprečavanje takvog gomilanja s obzirom na to da je samo prenamjena zemljišta odgovorna za otprilike 20 % godišnjih globalnih emisija ugljičnog dioksida i da neodržive poljoprivredne prakse doprinose klimatskim promjenama, ugrožavaju sigurnost opskrbe hranom i zagađuju okoliš;
12. ustraje u tome da bi razvijene zemlje i zemlje u razvoju zajednički trebale poduzeti napore usmjerene na borbu protiv globalnih klimatskih promjena u skladu s načelom zajedničke, ali diferencirane odgovornosti; naglašava da bi ti naponi trebali obuhvaćati fluorirane stakleničke plinove koji imaju ključnu ulogu u globalnim klimatskim promjenama te da se na konferenciji u Parizu mora postići pravno obvezujući sporazum primjenjiv na sve države; ističe potrebu za prikladnim, stabilnim i predvidljivim financiranjem za klimatske promjene i uravnoteženosti mjera prilagodbe i ublažavanja;
13. naglašava da je, kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova u zemljama u razvoju, potrebno uspostaviti mehanizme kojima bi se povećalo korištenje alternativnim i učinkovitim izvorima energije; potiče zemlje u razvoju da ulažu u manje decentralizirane projekte obnovljive energije izvan mreže; poziva na povećanu pomoć EU-a za takvu proizvodnju energije i energetske učinkovitost, kao i za održivo ribarstvo i poljoprivredu usmjerenu na mala poljoprivredna gospodarstva, raznolikost usjeva, agrošumarstvo i poljoprivredno-ekološke prakse, uključujući pomoć za osposobljavanje u ruralnim zajednicama; uvjeren je da se mjerama u tim područjima može znatno doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi, kao i smanjenju rizika od elementarnih nepogoda;

14. potvrđuje da učinkovita borba protiv klimatskih promjena mora biti strateški prioritet EU-a i drugih međunarodnih aktera te da to zahtijeva da se mjere u području klime uvrste u sve relevantne politike te da se stremi dosljednosti politika; smatra da je za EU važno u svim relevantnim područjima i sektorima poticati načine razvoja koji uključuju niske razine ugljika te poziva EU da predloži obrasce održive proizvodnje i potrošnje, uključujući pokazatelje za načine na koje EU planira smanjiti potrošnju i odvojiti gospodarsku aktivnost od uništavanja okoliša; poziva EU da preuzme vodeću ulogu na konferenciji u Parizu te da inzistira na konkretnim mjerama za ispunjenje cilja od 2°C;
15. skreće pozornost na ključnu važnost financijskih sredstava za klimatske promjene u kontekstu sporazuma iz Pariza; ponavlja svoj poziv državama članica EU-a i razvijenim zemljama da poštuju svoje obveze pružanja dodatnih financijskih sredstava za klimatske promjene, iz javnih i privatnih bilateralnih i multilateralnih izvora, u iznosu od 100 milijardi USD godišnje do 2020. godine; ističe da službena razvojna pomoć mora rasti najmanje istom stopom kao i financijska sredstva za klimatske promjene želi li se poštovati načelo aditivnosti; priznaje ulogu privatnog financiranja za klimatske promjene, ali njime bi se financiranje javnim sredstvima trebalo dopuniti, a ne zamijeniti, te prima na znanje potrebu za transparentnim izvješćivanjem i preuzimanjem odgovornosti te socijalnim i ekološkim zaštitnim mjerama;
16. podržava stvaranje inovativnih izvora dodatnog financiranja za borbu protiv klimatskih promjena, ali i za sustave trgovanja emisijama; poziva na zajedničko obvezivanje u sporazumu iz Pariza na postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva uz navođenje vremenskih okvira;
17. poziva EU i razvijene zemlje da povećaju sredstva za financiranje mjera ublažavanja, prilagodbe, razvoja i prijenosa tehnologije te jačanja kapaciteta u zemljama u razvoju; ponavlja svoj poziv državama članica EU-a i razvijenim zemljama da poštuju svoje kolektivne obveze pružanja novih i dodatnih financijskih sredstava za klimatske promjene, iz javnih i privatnih bilateralnih i multilateralnih izvora, u iznosu od 100 milijardi USD do 2020. godine; u tom pogledu poziva EU da poveća financijsku potporu za djelovanje u području klime u zemljama u razvoju, i to korištenjem novim izvorima financiranja kao što su prihodi od dražbe u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS), porez na financijske transakcije te nameti na emisije fosilnih goriva korištenih u međunarodnom zrakoplovstvu i pomorskom prometu; ističe da je potreban zasebni sustav obračuna financiranja za klimatske promjene kako bi se mogla pratiti aditivnost obveza financiranja; naglašava da su državna odgovornost i uvrštenje klimatskih ciljeva u nacionalne strategije razvoja ključni za učinkovito korištenje financijskim sredstvima koja su nužna za energetska učinkovitost i korištenje obnovljivom energijom; apelira na EU da zajamči potrebna sredstva kako bi postala predvodnik u rješavanju tog problema;
18. podupire globalni cilj za financiranje ublažavanja i prilagodbe koji se temelji na nacionalnim i regionalnim planovima prilagodbe kako bi se smanjio nesrazmjer u učinkovitosti i zajamčila strategija za smanjenje rizika od elementarnih nepogoda u skladu s Okvirom za smanjenje rizika od elementarnih nepogoda iz Sendaija;
19. ističe da se, u skladu s načelom usklađenosti politika za razvoj, moraju ukinuti javni poticaji za proizvodnju biogoriva iz usjeva (kao što su obvezujući cilj EU-a od 10 % za obnovljivu energiju u prometu ili subvencije) jer takve mjere mogu potaknuti krčenje

šuma, koje je ionako odgovorno za 20 % emisija stakleničkih plinova, druge vrste prenamjene zemljišta i gomilanje obradivih površina, utječući istovremeno na pravo na hranu u trećim zemljama;

20. smatra da je važno zajamčiti da Zeleni klimatski fond djeluje kao institucija čiji su prioritet potrebe osoba pogođenih klimatskim promjenama u zemljama u razvoju, da djeluje isključivo u javnom interesu, surađuje s privatnim kompanijama i financijerima samo u mjeri u kojoj oni mogu jamčiti poštovanje visokih ekoloških, socijalnih standarda i standarda povezanih s ljudskim pravima, ali i da provodi snažne i transparentne procese te brani suradnju s akterima iz privatnog sektora koji su uključeni u aktivnosti pranja novca, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza, te u prijevaru i korupciju;
21. poziva zemlje s razvijenim gospodarstvima da iskoriste postojeću naprednu infrastrukturu za promicanje, jačanje i razvijanje održivog rasta i da se obvežu na potporu zemljama u razvoju u razvijanju vlastitih sposobnosti kako bi u budućnosti zajamčili da se gospodarski rast u svim dijelovima svijeta ostvaruje bez dodatnih negativnih posljedica za okoliš;
22. ističe važnost uloge koju bi razvojna zajednica, Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) te Odbor OECD-a za razvojnu pomoć trebali imati u bliskoj suradnji sa zainteresiranim stranama i relevantnim organizacijama kako bi ocijenili i ublažili najgore posljedice klimatskih promjena na živote ljudi, a one će predstavljati velik izazov čak i ako se porast temperature zadrži ispod 2 °C;
23. prepoznaje i predlaže poduzimanje mjera za suzbijanje posljedica proizvodnje hrane s visokom emisijom ugljika i povezanih poljoprivrednih emisija, kao što su emisija metana i dušikova oksida; poziva i na djelovanje u području krčenja šuma do kojeg dolazi zbog prenamjene zemljišta u zemljišta za uzgoj hrane za životinje i za ispašu u cilju izbjegavanja emisija povezanih s prehrambenim tržištima; poziva na poduzimanje mjera za podizanje razine osviještenosti o utjecaju metoda proizvodnje hrane sa snažnim učinkom na klimu te za pomoć poslovnim subjektima i osobama da promijene ponašanja; zahtijeva da se sporedne mjere, uključujući mjere za smanjenje prekomjernog bacanja hrane, uvrste u nacionalne planove za ublažavanje, posebice u zemljama s iznadprosječnim razinama potrošnje.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	3.9.2015
Rezultat konačnog glasanja	+: 19 -: 0 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuliță, Charles Goerens, Maria Heubuch, Stelios Kouloglou, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Rainer Wieland, Anna Záborská
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Seb Dance, Brian Hayes
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 200. st. 2	Soledad Cabezón Ruiz, Constance Le Grip, Ivana Maletić, Jutta Steinruck, Axel Voss